

Glas- en steenwol

- Inleiding
- Hoe worden werknemers blootgesteld aan glas- en steenwol?
- Wat zijn de gevolgen?
- Welke beroepen hebben te maken met glas- en steenwol?
- Wat zegt de wet?
- Wat kunnen werkgevers doen?
- Wat kunnen werknemers doen?

Inleiding

Glas- en steenwol worden vaak gebruikt voor warmte- en geluidsisolatie. In nieuwbouwwoningen wordt glas- en steenwol toegepast in de spouwen van gevels. In oudere woningen wordt glas- en steenwol veel gebruikt als dakisolatie. Glas- of steenwolplaten of dekens zijn vaak aan één zijde bedekt met een afdeklag van bijvoorbeeld papier of aluminiumfolie. Soms wordt voor na-isolatie van de spouw glas- of steenwol in de vorm van vlokken gebruikt.

Hoe worden werknemers blootgesteld aan glas- en steenwol?

Tijdens het werken met glas- en steenwol kunnen vezels vrijkomen. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij het op maat maken van het materiaal (knippen, snijden, zagen) of bij mechanische bewerkingen (zoals boren, zagen, breken). De vezels kunnen op de huid of in de ogen komen. Daarnaast kunnen werknemers de vezels inademen.

Wat zijn de gevolgen?

De belangrijkste klachten die werknemers kunnen hebben als zij worden blootgesteld aan glas- en steenwolvezels hebben betrekking op:

- huidirritatie: de irritatie ontstaat door minuscule wondjes van de vezels die in de huid prikken. Daardoor wordt de huid gevoeliger voor infecties en chemicaliën waarmee de huid in aanraking komt. In eerste instantie krijgt men last van (soms heftige) jeuk. Die jeuk is meestal de volgende dag weer verdwenen. Na een aantal weken nemen de klachten af, maar na een periode van rust (bijvoorbeeld vakantie) beginnen ze weer;
- irritatie van de ogen. Door te wrijven nemen de klachten toe;
- irritatie van de luchtwegen en longen.

Welke beroepen hebben te maken met glas- en steenwol?

De beroepsgroepen die veel met glas- en steenwol werken, zijn onder andere:

- gevelisoleerders;
 - leidekkers, pannenleggers en bitumineuze dakdekkers;
 - (opperman)metselaars;
 - slopers;
 - timmermannen renovatie/onderhoud.
-

Wat zegt de wet?

Voor blootstelling aan glaswol- of steenwolvezels geldt de MAC-waarde (maximale aanvaarde concentratie) van 2 vezels/cm³ (gemeten over een achturige werkdag). Om te weten of die waarde tijdens de werkzaamheden niet wordt overschreden, kunnen werkgevers een meting laten uitvoeren door hun arbodienst of een daarin gespecialiseerd adviesbureau.

Werkzaamheden waarbij de grenswaarde vaak wordt overschreden, zijn het weghalen van glas- en steenwol dat erg oud is of stevig vastzit.

Wat kunnen werkgevers doen?

Om werknemers tegen glas- en steenwol te beschermen, zijn werkgevers wettelijk verplicht maatregelen te nemen (Arbowet art. 3 lid 1). Hierbij moeten zij de volgende volgorde aanhouden:

- allereerst moeten zij proberen het vrijkomen van de vezels zo veel mogelijk te beperken door materiaal en werkmethoden te kiezen die de minste kans op blootstelling geven. Bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat het materiaal niet onnodig uit elkaar wordt getrokken maar altijd met een scherp mes wordt gesneden op een vaste ondergrond. Dit kan alleen bij materiaal tot 100 kg/m³. Voor het werken boven het hoofd is het bijvoorbeeld beter om tweezijdig ingepakte dekens te gebruiken;
- als glas- en steenwol gezaagd moeten worden, moeten zij zorgen voor goede stofafzuiging en een goede ventilatie van de werkplek. Daarnaast moeten zij ervoor zorgen dat stof zo snel mogelijk wordt opgezogen met een stofzuiger zodat het niet kan opstuiven en kan worden ingeademd;
- als deze maatregelen niet het gewenste effect hebben, dan moeten zij ervoor zorgen dat het aantal blootgestelde werknemers en de blootstellingsduur worden beperkt. Bijvoorbeeld door werkzaamheden met glas- en steenwol zoveel mogelijk te scheiden van andere werkzaamheden;
- als bovenstaande maatregelen onvoldoende resultaat opleveren, moeten persoonlijke beschermingsmiddelen ter beschikking worden gesteld. Aangeraden worden:
 - lederen handschoenen om huidcontact te vermijden;
 - in kleine en/of slecht geventileerde ruimten: een fijnstofmasker (type P2);
 - een veiligheidsbril (ruimzichtbril) bij werken boven het hoofd;
 - een gladde overall zonder zakken en andere opstiksels.

Wat kunnen werknemers doen?

Samen met hun werkgever kunnen werknemers de kans op klachten verkleinen door het nemen van een aantal maatregelen, zoals:

- kiezen voor een andere werkmethode;
- bij het zagen van glas- en steenwol goede stofafzuiging gebruiken en zorgen voor een goede ventilatie van de werkplek. Daarnaast moeten zij stof zo snel mogelijk opzuigen met een stofzuiger zodat het niet kan opstuiven en kan worden ingeademd;
- werkzaamheden met glas- en steenwol zoveel mogelijk gescheiden uitvoeren van andere werkzaamheden;
- de persoonlijke beschermingsmiddelen dragen die de werkgever uitreikt.

Voor informatie over de beschermingsmiddelen kijkt u bij het gelijknamige onderdeel op deze website.